

Definitief besluit Aanpassing beheerplan Peelvenen: geen vrijstelling meer van vergunningplicht voor grondwateronttrekking in bufferzones Peelvenen.

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant en de Provincie Limburg hebben definitief besloten om het Natura-2000 beheerplan Grote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel (Peelvenen) uit 2017 aan te passen. Daarmee komt de vrijstelling van de Wnb-vergunningplicht voor grondwateronttrekkingen voor het beregenen van open teelten te vervallen. Naar verwachting ondertekenen de beide provincies, Waterschap Limburg en waterschap Aa en Maas in januari 2023 een intentieovereenkomst voor een overgangperiode van twee jaar.

In de afgelopen jaren konden vele agrariërs in de Peelvenen zonder Wnb-vergunning (Wet natuurbescherming) grondwater onttrekken in de bufferzones voor de beregening van open agrarische teelten. De Raad van State heeft echter in 2021 geconcludeerd dat deze vrijstelling in het Natura 2000-beheerplan Peelvenen uit 2017 niet rechtmatig is op grond van wetgeving rondom Natura 2000-gebieden. Provincies hebben de taak om in Natura 2000-gebieden flora en fauna te beschermen. In mei 2022 hebben de provincies het ontwerpbesluit genomen om de vrijstelling in het beheerplan te laten vervallen, in het besef dat het besluit gevolgen kan hebben voor agrariërs. Tegelijkertijd is het voor het behalen van de natuurdoelen in de Peelvenen van belang dat de hydrologische omstandigheden verder verbeteren.

Op het ontwerpbesluit, dat ter inzage is gelegd in mei 2022, zijn ruim 270 zienswijzen ingediend. Naar aanleiding hiervan is het besluit zelf niet gewijzigd, maar is de toelichting uitgebreid en verduidelijkt, bijvoorbeeld over wat er onder open teelten wordt verstaan.

Vervallen vrijstelling is geen verbod op beregening

Een misverstand in meerdere ingediende zienswijzen is dat het besluit over de niet-vrijstelling wordt opgevat als een verbod op beregening. Het besluit houdt echter in dat er niet langer een vrijstelling van de Wnb-vergunningplicht geldt voor grondwateronttrekkingen in de bufferzones voor de beregening van open teelten. Dat betekent dat per individueel geval moet worden bekeken in hoeverre de reguliere vergunningsystematiek van de Wnb van toepassing is op de betreffende onttrekking: een vergunningplicht kan gelden wanneer significant negatieve effecten op de natuur op voorhand niet zijn uit te sluiten. Bestaande Wnb-rechten (Wnb-vergunningen en oude rechten van vóór 10 juni 1994) worden door het besluit niet aangetast, maar het verlenen van een nieuwe vergunning zal lastig worden op basis van de regelgeving en gezien de toestand van de natuur in de Peelvenen.

Intentieovereenkomst voor de overgangperiode

In de intentieovereenkomst Grondwateronttrekkingen Natura 2000 Peelvenen maken de provincies en waterschappen afspraken voor de komende twee jaar over het vernieuwen van de hydrologische systeemanalyse, over het nemen van transitie maatregelen die leiden tot beter waterbeheer en tot minder (grond)watergebruik én over toezicht en handhaving. Daarmee zetten de vier overheden, aansluitend op het niet-vrijstellingsbesluit, vervolgstappen op weg naar de vernieuwing van het Natura 2000-beheerplan in 2024 en de verdere invulling van de Natura 2000-gebiedsdoelstellingen. Na ondertekening van deze overeenkomst, zal deze openbaar worden gemaakt.

Inspraak

De tekst van het definitieve besluit en de nota met reacties op de zienswijzen zijn te raadplegen op de websites van de provincie Noord-Brabant en Limburg. In januari 2023 start een periode van zes weken van de tervisielegging van het besluit. In deze periode kan beroep tegen het besluit worden ingediend. De mogelijkheid om in beroep te gaan wordt bekend gemaakt op de sites van de provincies, op www.overheid.nl en in de lokale huis-aan-huis-bladen.

BIJLAGE BIJ PERSBERICHT

Betekenis en reikwijdte van het besluit tot het vervallen van de vrijstelling van grondwateronttrekkingen in de bufferzones rond de Peelvenen ten behoeve van open teelten.

Voorlopige voorziening vervalt

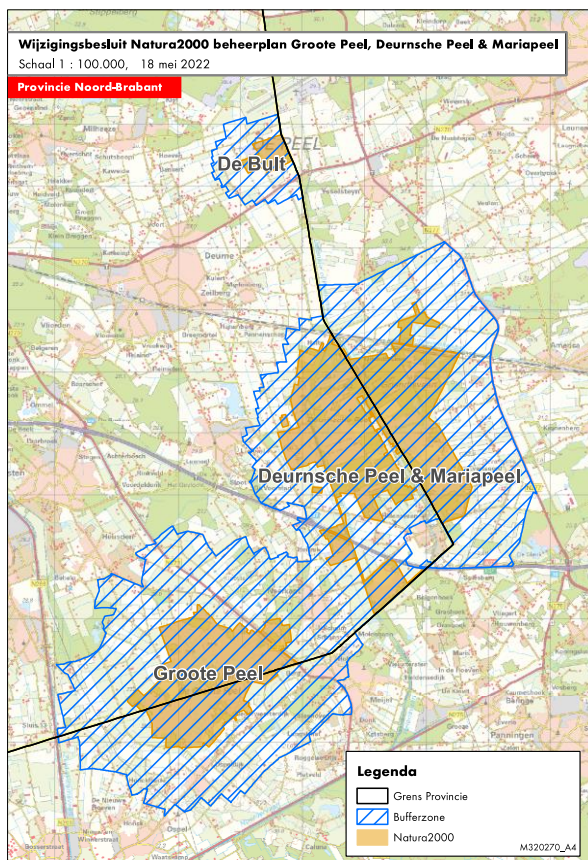
Met het definitieve besluit vervalt de 'voorlopige voorziening' van de Rechtbank. Dat betekent dat het niet-vrijstellingsbesluit vanaf de publicatiedatum ook van toepassing is op alle grondwateronttrekkingen, die per 1-1-2001 bij waterschappen geregistreerd stonden en niet beschikken over een Wnb-vergunning of 'oud recht' (zie hierna).

Besluit betreft niet alleen droge jaren

Het besluit tot niet-vrijstelling is ontwikkeld op basis van analyses voor droge jaren, maar het besluit betreft ook het gebruik van niet Wnb-vergunde grondwateronttrekkingen in normale jaren. Er is in de passende beoordeling zicht verkregen dat vanwege de slechte staat-van-instandhouding op dit moment elke grondwateronttrekking (dus ook bij normale neerslag) een significant effect kan hebben.

Het gaat om grondwateronttrekking in de bufferzones

Het besluit tot niet-vrijstelling betreft alleen grondwateronttrekkingen in de bufferzones (zie kaartje).

Aanvragen Wnb-vergunning

Het beëindigen van de vrijstelling betekent dat men, bij het ontbreken van een geldige vergunning voortaan, bij het vermoeden van een significant negatief effect op de natuurdoelen, een Wnb-vergunning moet aanvragen, die beoordeeld zal worden in samenhang met andere grondwateronttrekkingen.

Geen vergunningen ingetrokken

De rechtsgeldige Wnb-vergunningen waren bij het ontwerpbesluit van mei 2022 bekend. Het niet-vrijstellingsbesluit betekent niet dat deze vergunningen zijn ingetrokken of ingeperkt. Tijdelijk verleende Wnb-vergunningen (in Limburg) worden beschouwd als reguliere vergunningen, tenzij er expliciet een besluit tot intrekking ervan wordt genomen.